

150. ▸ VASZARY JÁNOS (1867-1939)

Tatai parkrészlet, 1910-es évek vége

Olaj, papírlémez, 48,5x70,5 cm
Jelezve balra lent: Vaszary J.

Kezdő ár: 2 800 000 Ft / 9 003 EUR
Becsérték: 5 000 000 - 7 000 000 Ft
Estimated value: 16 077 - 22 508 EUR

AUKCIONÁLVA:

▮ BÁV 11. árverés, 111. tétel

PROVENIENCIA:

▮ korábban letét a Székesfehérváros Képtárában

FELTEHETŐLEG KIÁLLÍTVA:

▮ Vaszary János kiállítása. Ernst Múzeum, Budapest, 1919. katalógus: 53. (*Tatai park* címmel)

▮ Tizennegyedik csoportkiállítás.

Vaszary, Kosztolányi, Czencz és Belányi festőművészek, Lukátsovits Ily iparművészeti kiállítása. Ernst Múzeum, Budapest, 1920. február–március, katalógus: 106. (*Tatai park* címmel)

REPRODUKÁLVA:

▮ Haulisch Lenke: Vaszary János.

Képzőművészeti Alap, Budapest, 1978. 132. kép (*Tehenek erdőszélen* címmel)

1. Vaszary János: Lovasok a parkban, 1919
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

Az első világháborúból hazatérve Vaszary János tatai otthonába vonult vissza, hogy a frontszolgálat során készült expresszív kísérleteit műtermi magányában kiérlelje. A lázas munka eredményét 1919-ben mutatta be az Ernst Múzeumban egy önálló kiállítás keretében. A tárlatot azonban félbeszakította a Tanácsköztársaság; márciustól novemberig nem rendezett programot a műintézmény. Talán ezeknek az eseményeknek volt köszönhető, hogy 1920-ban ugyanitt, – az 1919-ben kiállított anyag egy részének ismételt bemutatásával – a festő újabb csoportos tárlaton szerepelhetett. A megrázó háborús élmények hatására a német expresszionizmussal rokon szemléletű művek egész

sorát alkotta meg Tatán Vaszary. Megrendítő erejűek az ekkor készült bibliai jelenetek, valamint a kiszolgáltatott, a társadalom periferiáján élő emberek ábrázolásai. A ciklus legszebb alkotásai azonban mégis a kevésbé „direkt”, klasszikus és emelkedettebb témák, mint például csendéletei, aktábrázolásai, valamint a tatai kastélyparkban készült mozgalmass tájrészletei voltak. Ez utóbbi téma legismertebb darabja a *Lovasok a parkban, 1919* című festménye (Magyar Nemzeti Galéria), mely mind kompozícióját, mind pedig expresszív erejét tekintve a *Tatai park* legközelebbi analógiájának tekinthető. A felfokozott expresszív hangulatot a táj ábrázolásába transzponálta Vaszary. A környezet vad, izzó

színvilágát pedig csak fokozza a staffázsszerűen megjelenő állatok absztrahált figurája. A végletekig leegyszerűsített formák szinte sugallják a heves, gyors ecsetkezelés iramát, amely tovább fokozza a festmény drámai erejét. „Vaszary legújabb színskálájában a bíborsötétbe fúló és élénkvrósen fellángoló érzékiség valóságos tobzódása folyik. Az élmény sűrített intenzitása, a technikai megvalósítás száguldó irama rapszodikus zilált faktúrára és formára vezet. Vaszary elragadja a temperamentuma és bravúros mesterségbeli készsége: mértéktelenül halmozza az eszközöket, dúskál az anyag, a szín érzéki szépségeiben...” – írta ekkor született új műveiről a neves kritikus, Kállai Ernő.

KASZÁS Gábor

2. Franz Marc: Őzek az erdő szélén, 1908
magántulajdon

